

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 16 października 2020 r.

Pozycja 307

POSTANOWIENIE

z dnia 30 lipca 2020 r.

Sygn. akt Ts 150/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Ł.P. w sprawie zgodności:

§ 14 ust. 1 pkt 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801), z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 października 2019 r. (data nadania), Ł.P. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem stwierdzenia niezgodności § 14 ust. 1 pkt 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801), z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej na tle następującego stanu faktycznego.

Działając w charakterze adwokata wyznaczonego z urzędu, skarżący wykonywał obowiązki pełnomocnika w sprawie rozpoznawanej w pierwszej instancji przed Sądem Rejonowym w L. z siedzibą w Ś. IV Wydział Rodzinny i Nieletnich. Postanowieniem z 1 marca 2018 r., sygn. akt [...], Sąd ten przyznał skarżącemu od Skarbu Państwa kwotę 240 zł plus podatek VAT tytułem wynagrodzenia za reprezentację. Skarżący wskazał, że w ramach czynności adwokackich w pierwszej instancji sporządził także apelację, w której wniósł m.in. o zmianę orzeczenia sądu pierwszej instancji w sprawie przyznania mu wynagrodzenia za reprezentację w kwocie 2479,68 zł brutto.

Postanowieniem z 24 maja 2019 r., sygn. akt [...], Sąd Okręgowy w L. III Wydział Cywilny Rodzinny oddalił apelację w części dotyczącej wynagrodzenia dla pełnomocnika za reprezentację przed sądem pierwszej instancji. Sąd odwoławczy przyznał jednocześnie skar-

żącemu wynagrodzenie w kwocie 180 zł plus podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przed sądem drugiej instancji.

Na tym tle skarżący wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną kwestionując konstytucyjność przepisów dotyczących ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zakresie, w jakim przewidują one stawkę maksymalną opłaty za czynności adwokackie w sprawach z dziedziny ochrony zdrowia psychicznego w wysokości 240 zł plus podatek VAT. Skarżący zarzuca kwestionowanym przepisom naruszenie przysługującego mu prawa majątkowego w postaci prawa do godnego wynagrodzenia za wykonaną pracę, które wywodzi z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji.

2. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 12 grudnia 2019 r. skarżący został wezwany – pod rygorem odmówienia nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej – do usunięcia braków formalnych skargi w terminie 7 dni od doręczenia zarządzenia. Zarządzenie doręczono skarżącemu 27 grudnia 2019 r., zaś skarżący odniósł się do niego pismem procesowym z 3 stycznia 2020 r. (data nadania).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK stanowi natomiast, że jeżeli skarga konstytucyjna spełnia wymagania przewidziane w ustawie, Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze dalszego biegu. Jeśli zaś nie spełnia wymagań przewidzianych w ustawie, a usunięcie braków jest możliwe, to w myśl art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK wyznaczony sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia.

2. W wyniku przeprowadzenia rozpoznania wstępnego Trybunał ustalił, że skarga konstytucyjna spełnia warunki nadania jej dalszego biegu, wskazane w Konstytucji oraz w u.o.t.p.TK.

2.1. Zgodnie z art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna została sporządzona i wniesiona przez skarżącego, który jest wpisany na listę adwokatów Izby Adwokackiej w L. pod numerem 1065, według stanu na dzień wniesienia skargi. Pismo procesowe w odpowiedzi na wezwanie do usunięcia braków sporządzone zaś zostało przez adwokata z wyboru, na podstawie dołączonego do skargi pełnomocnictwa szczególnego z 3 stycznia 2020 r.

2.2. Skarżący wyczerpał drogę prawną i wskazał ostateczne rozstrzygnięcie wydane w jego sprawie, tj. postanowienie Sądu Okręgowego w L. III Wydział Cywilny Rodzinny z 24 maja 2019 r., sygn. akt [...], od którego nie przysługuje żaden zwykły środek odwoławczy. Skarżący poinformował także, że nie wystąpił w tej sprawie z żadnym nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Dołączył poświadczony za zgodność z oryginałem odpisy uzyskanych rozstrzygnięć potwierdzające wyczerpanie drogi prawnej.

2.3. Stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK, skarżący udokumentował, że ostateczne orzeczenie otrzymał 8 lipca 2019 r. Skargę konstytucyjną wniósł natomiast 4 października 2019 r., a więc z dochowaniem terminu wskazanego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

2.4. Skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli, tj. § 14 ust. 1 pkt 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801), stanowiący podstawę ostatecznego rozstrzygnięcia, na tle którego sformułowana została skarga konstytucyjna.

2.5. Skarżący terminowo odniósł się do wydanego na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK zarządzenia sędziego Trybunału, w którym wezwany został do usunięcia braków. Zarządzenie doręczono skarżącemu 27 grudnia 2019 r., ten zaś odniósł się do niego pismem procesowym z 3 stycznia 2020 r. (data nadania).

3. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK, skarga konstytucyjna winna zawierać wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego, i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone, a także uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie. Skarżący przedstawił istotę problemu konstytucyjnego wskazując, że w jego ocenie powstaje nieadekwatność przyznawanego przez zaskarżony przepis wynagrodzenia – przewidzianego za czynności adwokata z urzędu – wobec nakładu pracy w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. Zarzut naruszenia konstytucyjnych praw i wolności został zaś uzasadniony w skardze opinią skarżącego, że koncepcja ograniczania wysokości wynagrodzenia za pomoc prawną w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego jest błędna i narusza prawo adwokata wyznaczonego z urzędu do godnego wynagrodzenia za wykonaną pracę.

4. Trybunał zwrócił uwagę, iż w *petitum* skargi sformułowany został zarzut, że kwestionowane przepisy naruszają gwarantowaną konstytucyjnie ochronę praw majątkowych w taki sposób, że przerzucają obowiązek ponoszenia faktycznych kosztów świadczenia pomocy prawnej w sprawach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego na ustanawianych z urzędu pełnomocników. Wielkość faktycznie poniesionych kosztów świadczenia pomocy prawnej skarżący ustalił w kwocie przekraczającej wynagrodzenie przewidziane w zakwestionowanym przepisie, którego prawidłowe zastosowanie zostało stwierdzone postanowieniem sądu odwoławczego. Koszt świadczenia pomocy prawnej w zakresie przekraczającym maksymalną stawkę wynagrodzenia za wykonaną pracę został w tych okolicznościach przeniesiony na skarżącego. Ocena, czy sformułowany i uzasadniony w ten sposób zarzut poniesienia kosztu reprezentacji przez pełnomocnika z urzędu jest adekwatny – względem wskazanego w skardze wzorca, gwarantującego ochronę własności i innych praw majątkowych – wykracza poza zakres kontroli wstępnej i wymaga przeprowadzenia merytorycznej analizy wniesionej skargi.

5. W związku z powyższym oraz zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego w *petitum* skargi zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.